

Pudasjärven kaupungin vastaus Oulun kaupungille koskien mahdollista yhteistä työllisyysaluetta

Kaupunginhallitus 23.5.2023 liite 7

Kysymykset lähikunnille

Esityksen sivuilla 6-8 on esitelty järjestämisvaihtoehto, jossa lähikunnat liittyisivät Oulun vetämään työllisyysalueeseen. Oulu vastaisi lakisääteisten palvelujen järjestämisestä, Lähipalvelut tarjottaisiin vain Oulussa ja palvelut olisivat sähköisesti saatavilla koko alueella. Viranomaisvaltaa voitaisiin sopimuksella siirtää kuntiin niiden henkilöstölle, jos kunta haluaa tarjota lähipalvelut oman kunnan tai lähikuntien kanssa yhteisellä alueella. Mikä on kuntanne näkökulma seuraaviin kysymyksiin?

1. Sitoutuuko kuntanne esitettyyn malliin?

Ehdotettu malli on peruslähtökohdiltaan kannatettava ja Pudasjärven kaupunki sitoutuu sen jatkokehittämiseen. Lähipalvelujen ja harvemmin tarvittavien keskitettyjen palvelujen toimivuuden sekä järkevän resurssien hyödyntämisen näkökulmasta on perusteltua muodostaa yhteinen Oulun kaupungin, ympäröivien työllisyyskokeilukuntien ja Pudasjärven, Utajärven sekä Vaalan muodostama työllisyysalue.

Kuitenkaan palveluja ei voida järjestää Oulun esittämällä tavalla pelkästään sähköisesti, vaan henkilöasiakkaita on tavattava henkilökohtaisesti paikan päällä. Myöskään Oulun kaupungin esittämä ajatus, että valtionosuudet siirretään kokonaisuudessaan järjestämisvastuussa olevalle kunnalle ei ole sellaisenaan kannatettava, vaan toteutustavasta on syytä vielä neuvotella niin, että mm. lakisääteisten lähipalvelujen järjestäminen kunnissa asiakastarpeen mukaan otetaan rahoitusmallissa huomioon.

2. Palvelujen järjestäminen: Mitä työllisyys- ja elinkeinopalveluita kuntanne haluaa ja pystyy järjestämään lähipalveluna omalla kustannuksella? Eroteltava lakisääteiset ja vapaaehtoiset palvelut

TE24 -uudistuksessa siirtyvien tehtävien esitetty jako Ouluun keskitettävien ja kuntiin delegoitavien tehtävien kesken on hyvä lähtökohta. Pudasjärven kaupunki haluaa järjestää jatkossakin omalla kustannuksella lakisääteisten palvelujen lisäksi seuraavat palvelut: työllistämisen kaupunkilisä, nuorten kesätyösetelit ja nuori yrittäjä –tuki. (alkavan yrittäjän palvelut, yrityksen kehittämispalvelut sekä omistajanvaihdokset – Pudasjärven Kehitys Oy). Pudasjärven kaupunki tarjoaa palkkatukipaikkoja, kuntouttavan työtoiminnan paikkoja sekä työkokeilupaiikkoja kaupungin eri yksiköissä.

Pudasjärvelle on rakennettu Mahdollisuuksien Pohjoinen – JobBoost Koillis-Suomi –hankkeessa kaikenikäisten monipalvelupiste Pirtin Kohtaamo, joka toimii myös matalan kynnyksen palveluna

työllisyyspalvelujen asiakkaille. Toimintaa kehitetään jatkossa kaupungin omana toimintana ja mm. haetun ESR+ hankerahoitteen alueellisen työllisyys Hankkeen kautta, jonka tavoitteena on lisätä alueen elinvoimaa edistämällä osaavan työvoiman saantia, ehkäistä syrjäytymistä parantamalla heikosti työmarkkinoille kiinnittyvien työllistymisedellytyksiä ja valmistautua tuleviin työllisyysneuvonhoidon muutoksiin kasvattamalla ja vahvistamalla paikallisten ja alueellisten verkostojen asiantuntemusta ja palvelutarjontaa.

3. Elinvoima: Oulun tavoitteena TE24 uudistuksessa on hoitaa työllisyyttä osana elinvoimaekosysteemiä. Miten kunta aikoo kytkeä elinkeinopalvelut osaksi työllisyyden hoitoa siten että kuntaan syntyy uusia yrityksiä, olemassa olevat yritykset kasvavat ja syntyy lisää työpaikkoja?

Pudasjärvellä kehitetään valtuuston hyväksymän strategian mukaisesti elinvoimaa ja aluetta yhdessä eri sidosryhmien kanssa. Keskeistä on hyvin hoidettu seutu- ja koulutusyhteistyö ja ennen kaikkea kaupungin omista vahvuuksista ponnistava elinkeinopolitiikka. Aktiivinen kehittämistyö, hankintapolitiikka ja paikallisten yritysten toimintaedellytyksien ja markkinoiden kehittäminen ovat myös strategian mukaista toimintaa. Kasvu- ja työllisyyspalveluja kehittämällä mahdollistamme työn ja tekijöiden kohtaamisen. Työllisyysneuvonhoidon palveluissa pääpaino on edelleen lähipalveluissa ja kasvokkain tapahtuvissa kohtaamisissa.

Kaupunginhallitus päättää elinkeino-ohjelman hyväksymisestä valtuuston strategiassa linjaamien painopisteiden mukaisesti sekä vastaa riittävien resurssien varaamisesta ohjelmassa suunniteltuihin toimenpiteisiin. Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa, elinkeinon ja yritystoiminnan kehittämistä sekä muuta toimintaa.

Pudasjärven Kehitys Oy on kaupungin omistama elinkeinoyhtiö, joka vastaa alueen yrityspalveluista. Kehitysyhtiössä autetaan ja neuvotaan yrityksen koko elinkaaren liittyvissä kysymyksissä: yrityksen perustaminen, yritystoiminnan ja osaamisen kehittäminen, rahoitus ja yritystuet, verkostoituminen, tontti- ja toimitilakysymykset, yrityksen myynti sekä omistajanvaihdokset. Yritysneuvontapalvelut ovat henkilökohtaista, luottamuksellista ja maksuttomia.

Toimivia yritysneuvontapalveluja on kehitetty yhdessä alueen yrittäjien kanssa vastaten heidän tarpeisiinsa. Tulevalla työllisyysneuvonhoidon yhteistoiminta-alueella on järkevää hyödyntää kehitysyhtiön toimintamallia neuvonta- ja muiden palvelujen tuottamisessa, yritysten kontaktoinnissa sekä päätösten valmistelussa, vaikkakin tarvittavat yrityspalveluja koskevat viranomaispäätökset tehtäisiinkin sitten keskitetysti tai mahdollisen kunnan palveluksessa olevan viranhaltijan toimesta.

4. Väliyömarkkinat ja 3. sektori: Miten ja millä resursseilla kunta aikoo edistää väliyömarkkinoiden kehittymistä omalla alueellaan ja miten toteuttaa yhteistyötä 3. sektorin toimijoiden kanssa osana työllisyyden hoitoa?

Pudasjärven kaupunki on tehnyt vahvaa yhteistyötä 3. sektorin toimijoiden kanssa työllisyyden hoidossa. Kaupunki tukee järjestöjä ja yhdistyksiä palkkatukityöllistämässä mm. asiantuntijatuen, työllistämisen kaupunkilisän ja ryhmätyöllistämisen tuen kautta. Pudasjärven kaupunki on laaja pitäjä, joten on erityisen tärkeää, että työllisyystoimia voidaan kohdentaa yhteistyön kautta keskusta-alueen lisäksi myös kylille. Tavoitteena on kehittää väliyömarkkinoita ja 3. sektorin kanssa tehtävää yhteistyötä edelleenkin.

5. Miten kuntanne yhdistää KOTO24 lain mukaiset kotoutumispalvelut Te-palveluihin?

Pudasjärven kaupunki hoitaa omana palvelutuotantona monikulttuurisia palveluja (ml. kotoutumispalvelut). Asiakaslähtöisen ja tavoitteellisen kotouttamispalvelun tavoitteena on saavuttaa tietoja ja taitoja, joiden avulla maahanmuuttaja on kotoutumisajan jälkeen tasavertaisessa asemassa sekä oikeuksien että velvollisuuksien osalta muihin kuntalaisiin nähden.

Väestöstä muuta kuin suomea, ruotsia ja saamea puhuvia on 210 asukasta. Asiakkuuksia monikulttuurissa palveluissa on 17.5.2023 päiväyksellä 86 henkilöä (ml. lapset). Kaupungin monikulttuurisissa palveluissa on töissä 3 htv, 5.6. alkaen 4 htv.

Työllisyyspalvelu-uudistuksen toteutuessa on tärkeä varmistaa monialainen yhteistyö esimerkiksi järjestämällä johdantojakso vastuullisten viranomaisten yhteistyönä. Sekä kunnan että työllisyyspalvelun tulisi kotoutumisohjelmaa toteuttaessaan huolehtia kotoutujan ohjaamisesta tarvelähtöisesti ja viiveettä myös muiden viranomaisten esim. hyvinvointialueiden, oppilaitosten ja järjestöjen palveluihin yhteistyössä näiden kanssa.

Edelleen on tarpeen kehittää monialaisissa verkostoissa työskentelevien osaamista ja työn koordinaatiota. Erityisesti kotona lapsia hoitavien vanhempien tavoittamista ja osallistumista palveluihin olisi välttämätöntä lisätä, jotta maahanmuuttajanaisten osallisuutta ja työllisyyttä sekä koko perheen kotoutumista voidaan tukea nykyistä paremmin.

Yhteistyötä kuntatasolla ja osin kuntarajojen ylikin tulee edelleen vahvistaa siten, että kotoutumisen edistämisen kehittämiseen osallistuvat läpileikkaavasti keskeisimmät toimialat, kuten opetus-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi sekä asumisesta ja kaavoituksesta vastaavat viranomaiset. Lisäksi ammatilliset oppilaitokset, keskeiset työnantajat, viranomaiset kuten poliisi ja muut toimijat sekä järjestöt tulee aktiivisesti kytkeä mukaan yhteistyöhön.

6. Kustannukset: onko kunta valmis siihen, että valtionosuudet siirretään järjestämisvastuussa olevalle kunnalle ja kuinka paljon kunta aikoo panostaa omia htv- ja muita taloudellisia resursseja lähipalveluiden järjestämiseen? Jos VOS ei riitä niin vastuukunta laskuttaa ylimenevät kustannukset lakisääteisistä palveluista työllisyysalueen kunnilta asukasluvun mukaisesti.

Valtionosuuksia ei ole perusteltua täysimääräisesti siirtää järjestämisvastuussa olevalle kunnalle. Myöskään esitetty etäpalvelumalli ei ole lain tai ainakaan lain hengen mukainen. VOS-rahoitusta tulee käyttää sekä henkilö- että yritysasiakkaiden lähipalveluiden tuottamiseen kaikissa työllisyysalueen kunnissa tasapuolisesti.

Pudasjärven kaupungin alustavana tavoitteena on kuntiin siirtyvien henkilöiden lisäksi panostaa työllisyyspalveluihin 3 htv:n verran. Lisäksi kaupungilla tulee toimimaan kotoutumispalvelut alustavasti ainakin 3 htv ja kehitysyrityksissä yritysneuvonnassa 1-2 htv.

Vastaukset pyydetään 24.5.23 mennessä: kirjaamo@ouka.fi